

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 18 okt. 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker en s'Jacob persoonlijk.

Ik bracht gisteravond beide beroepen in een langdurig onderhoud ter kennis van generaal Scheffelaar. Kennisneming van mijn SP 54, dat U heeft bereikt na verzending van Uw 335 en 336, zal duidelijk maken, waarom beide beroepen hun effect hebben gemist. De beroepen waren niet voldoende ingesteld op de in mijn SP 54 geanalyseerde gemoedsstemming van de generaal en aan zijn hoofdbezwaar werd niet tegemoet gekomen. De Regering verklaart, dat zijn bezwaar sub B eventueel in de Ministerraad nader ter sprake kan komen, Andreae stelt voor een en ander gerust aan de Regering over te laten en om dan verder te zien, maar deze uitlatingen sterkten de generaal eerder in zijn houding, die - ik constateer het ongaarne - vooral op dit punt niet voldoende vertrouwen heeft in de toekomstige door de Regering in te nemen houding. De generaal verklaarde zonder enige aarzeling, dat beide beroepen geen enkele wijziging brachten in zijn beslissing, die het resultaat was van zeer langdurig wikken en wegen, ook van de door mij in het begin van mijn 34 [ten rechte:54] genoemde aspecten, alsmede van de reacties bij families van KL in Nederland. Het enige wat ik toen kon doen was de generaal te verzoeken zijn ontslagaanvraag op te schorten tot de reactie van de Regering op het slot van mijn 54 mij zou hebben bereikt. Ik acht het persoonlijk niet uitgesloten, dat de generaal aan het verzoek mijnerzijds om zijn ontslag niet aan te vragen - en dan zal Paulissen ook wel aanblijven - zal voldoen, maar slechts onder een voorwaarde, en wel een spoedige en onomwonden verklaring dat wij onze toezeggingen aan de Ambonezen in de kampen zullen blijven nakomen tot het uiterste. Ik geef er mij rekenschap van dat het voor de Regering moeilijk is deze toezegging te doen - zij het dat dergelijke toezegging niet zou behoeven gepubliceerd - maar bedacht moet worden dat de generaal thans een meer tegemoetkomende houding aangenomen heeft dan zich enige dagen geleden nog liet aanzien. Dat compromis of verklaring met reserves voor generaal aanvaardbaar zou blijven betwijfel ik, ja ik sluit deze mogelijkheid uit. Hoewel ik mij kan voorstellen dat de Regering een standpunt zou innemen dat zij tegenover generaal Van Scheffelaar thans ver genoeg is gegaan, heb ik gemeend U gezien het belang van deze zaak, toch nog op deze laatste mogelijkheid opmerkzaam te mogen maken in verband met de te verwachten consequenties van het vertrek van de generaal.